

SOUHRN	8
1 STUDIE ESPAD – ZÁKLADNÍ INFORMACE O VÝZKUMU	10
1/1 Východiska a cíle projektu	11
1/2 Realizace projektu	11
1/3 Harmonogram realizace	12
2 METODIKA STUDIE	14
2/1 Dotazníkový formulář	15
2/2 Konstrukce a charakteristiky výběrového souboru	15
2/3 Sběr dat v terénu	17
2/4 Reliabilita a validita dat	17
2/5 Způsob zpracování dat	18
2/6 Datový soubor a mezinárodní datový archiv	18
3 HLAVNÍ VÝSLEDKY STUDIE ESPAD 2007 V ČESKÉ REPUBLICE	20
3/1 Legální drogy	21
3/1/1 Kouření cigaret	21
3/1/2 První zkušenosti s kouřením	21
3/2 Pití alkoholu	22
3/3 Zkušenosti s nelegálními drogami a jinými psychoaktivními látkami	24
3/3/1 Rozsah užívání drog ve sledovaném vzorku	24
3/3/2 První zkušenosti s drogami	25
3/3/3 Nežádoucí důsledky užívání drog	26
3/4 Názory a postoje studentů k návykovým látkám	27
3/4/1 Vnímání rizik spojených s užíváním návykových látek	27
3/4/2 Subjektivně vnímaná dostupnost návykových látek	28
3/4/3 Výskyt užívání návykových látek mezi přáteli studentů	29
3/4/4 Užívání návykových látek mezi staršími sourozenci	29
3/4/5 Útrata za nákup tabáku, alkoholu a konopných látek	29
3/5 Související faktory rodinného a školního prostředí	30
3/5/1 Vzdělání rodičů	30
3/5/2 Struktura rodiny	30
3/5/3 Znalosti rodičů o tom, jak děti tráví sobotní večery	30
3/5/4 Ekonomická situace rodiny	30
3/5/5 Záškoláctví (neomluvené absence)	31
3/6 Volnočasové aktivity	36
4 KONTEXT UŽÍVÁNÍ KONOPNÝCH LÁTEK MEZI STUDENTY	38
4/1 Problémové užívání konopných látek	39
4/2 Užívání konopných látek a parta přátel	40
4/3 Místo, kde by se dala sehnat marihuana nebo hašiš	41
4/4 Způsob získání konopných látek	41
4/5 Důvod prvního užití konopných látek	42
4/6 Pozitivní a negativní očekávání od užití konopných látek	43
4/7 Nabídka konopných látek	43
5 UŽÍVÁNÍ DROG V KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY	46
5/1 Soubor respondentů pro regionální srovnání	47
5/2 Užívání legálních drog	47
5/2/1 Kouření tabáku	47
5/2/2 Konzumace alkoholu	47
5/2/3 Sedativa a hypnotika	49
5/3 Užívání nelegálních drog v krajích	50
5/3/1 Konopné látky	51
5/3/2 Extáze	52
5/3/3 LSD a jiné halucinogeny	52
5/3/4 Halucinogenní houby	53
5/3/5 Pervitin a amfetaminy	54
5/3/6 Heroin a jiné opiáty	55
5/3/7 Těkavé látky	55
5/4 Regionální rozdíly ve vnímání dostupnosti drog	56
5/4/1 Subjektivně vnímaná dostupnost cigaret a alkoholu	56
5/4/2 Subjektivně vnímaná dostupnost nelegálních drog	56
5/5 Souhrn regionálního srovnání	58
6 SROVNÁNÍ ŽÁKŮ ZÁKLADNÍCH A STUDENTŮ STŘEDNÍCH ŠKOL	60
6/1 Soubor respondentů pro srovnání z hlediska typu školy	61
6/2 Užívání legálních drog	61
6/2/1 Kouření tabáku	61
6/2/2 Konzumace alkoholu	61

6/3	Užívání nelegálních drog	62
6/4	Názory a postoje studentů	64
6/4/1	Vnímání rizik spojených s užíváním drog	64
6/4/2	Subjektivně vnímaná dostupnost návykových látek	64
6/4/3	Problémy spojené s konzumací alkoholu a užíváním nelegálních drog	66
6/4/4	Výskyt užívání návykových látek mezi přáteli	67
6/4/5	Užívání návykových látek mezi staršími sourozenci	67
6/4/6	Útrata za nákup tabáku, alkoholu a konopných látek	67
6/5	Souhrn srovnání studentů podle typu studované školy	69
7	VÝVOJOVÉ TRENDY V UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK V OBDOBÍ 1995–2007	70
7/1	Kouření cigaret a pití alkoholických nápojů	71
7/2	Zkušenosti s užitím nelegálních drog, těkavých látek a psychoaktivních léků	72
7/2/1	Celoživotní výskyt užívání drog (lifetime prevalence)	72
7/2/2	Výskyt užívání za celý život (celoživotní prevalence užití), výskyt užívání za posledních 12 měsíců (prevalence užití za poslední rok) a výskyt užívání za posledních 30 dnů (prevalence užití v posledním měsíci)	72
7/2/3	Zkušenosti s drogami podle pohlaví	73
7/2/4	Zkušenosti podle typu školy	74
7/3	Rané zkušenosti s návykovými látkami	74
7/4	Dostupnost drog, subjektivní vnímání jejich rizikovosti a tolerance vůči návykovému chování	75
7/5	Odhad počtu dospívajících ve věku 15–19 let, kteří se již dostali do kontaktu s drogou	76
8	KOURENÍ, PITÍ ALKOHOLU A UŽÍVÁNÍ DROG MEZI ŠESTNÁCTILETÝMI V ČR A EVROPĚ – MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ	78
8/1	Účast zemí ve studii ESPAD 2007	79
8/2	Metodologické aspekty a kvalita dat	79
8/3	Kouření mezi šestnáctiletými	79
8/3/1	Zkušenost s kouřením cigaret	79
8/3/2	Kouření v posledních 30 dnech	79
8/4	Konzumace alkoholu	80
8/4/1	Celoživotní zkušenost s alkoholem	80
8/4/2	Pití alkoholu v posledních 30 dnech	80
8/4/3	Průměrná spotřeba alkoholu při poslední konzumní příležitosti	80
8/4/4	Opilost	81
8/4/5	Pití nadměrných dávek alkoholu	81
8/5	Užívání nelegálních drog	81
8/5/1	Jakákoli nelegální droga	81
8/5/2	Užívání konopných drog	82
8/5/3	Ostatní nelegální drogy	82
8/5/4	Sedativa	83
8/5/5	Těkavé látky	83
8/6	Změny v užívání nelegálních drog v letech 2003–2007	84
8/7	Česká republika ve srovnání s evropským průměrem	84
9	ENGLISH SUMMARY	86
9/1	Project information	87
9/2	Methodology	87
9/3	Tobacco smoking and alcohol consumption	87
9/3/1	Tobacco smoking	87
9/3/2	Alcohol drinking	87
9/4	Experience with illicit drug use	88
9/4/1	Lifetime prevalence of illicit drug use	88
9/4/2	Lifetime prevalence, last 12 months prevalence and last 30 days prevalence	89
9/4/3	Prevalence of illicit drug use by gender	89
9/4/4	Prevalence of drug use by school type	89
9/4/5	Drug use by regions	90
9/5	Drug availability, risk perception and attitudes towards drug use	91
9/6	Young people in the Czech Republic and in Europe	92
9/7	Conclusion	92
10	LITERATURA (POUŽITÁ A DOPORUČENÁ)	94
10/1	Literatura	95
10/2	Dosud publikované zprávy o studii ESPAD	98
11	PŘÍLOHY	100
	Podrobné tabulky s výsledky	101
	Použitý dotazník	145
SEZNAMY TABULEK, OBRÁZKŮ A MAP		164
Seznam tabulek		165
Seznam obrázků		167
Seznam map		168